

Un Dumnezeu gata să ierte

Textul de memorat: „Eu însă Îți voi aduce jertfe cu un strigăt de mulțumire, voi împlini juruințele pe care le-am făcut. Mântuirea vine de la Domnul.” (Iona 2:9)

Gândul central: Unul dintre lucrurile pe care ni le dezvăluie cartea lui Iona este acela că Dumnezeu este mai dispus să ierte decât suntem noi, oamenii.

Istoria lui Iona este una dintre cele mai cunoscute istorii biblice. Iona, un profet destul de neobișnuit, este trimis de Dumnezeu să avertizeze cetatea Ninive de distrugerea ei iminentă. El intuiește că locuitorii acestei cetăți se vor pocăi de păcatele lor și că Dumnezeu îi va ierta. Fiind un profet adevărat, el știa că dorința lui Dumnezeu era să-i salveze, nu să-i distrugă. Poate că tocmai din acest motiv a încercat, la început, să fugă. Totuși, ulterior, revine asupra hotărârii și se supune poruncii Domnului.

La auzul avertizării, toată cetatea crede și se pocăiește, dar, din nefericire, cei din Israel și Iuda nu s-au pocăit atunci când au fost amenințați cu distrugerea. Pe de altă parte, și Iona a avut câteva lecții importante de învățat din această experiență. Dumnezeu i-a arătat cu răbdare ce înseamnă harul, mila și iertarea, chemându-l să își lărgescă perspectiva și să renunțe la încăpățănare.

Un profet nesupus

1. Ce știm despre Iona? Iona 1

Nu avem multe date despre Iona și despre familia din care provine. În 2 Împărați 14:25 se spune că el locuia în Nord, că a slujit ca profet în secolul al VIII-lea î.Hr. și că a prezis extinderea teritorială a regatului Israel.

Ninive era una dintre cele trei mari cetăți din Asiria. Era o cetate păgână, dar Dumnezeu este Stăpânul tuturor popoarelor și toate popoarele trebuie să dea socoteală înaintea Sa (Amos 1 și 2). De aceea, El l-a trimis pe slujitorul Său Iona pentru a-i avertiza pe locuitorii cetății de distrugerea ei iminentă. Porunca lui Dumnezeu: „Strigă împotriva ei” (Iona 1:2) este reluată în capitolul 3:1 sub forma: „Vestește... strigarea”, arătând că mesajul nu era de condamnare, ci de avertizare.

Cruzimea asirienilor era foarte cunoscută. Un secol mai târziu, profetul Naum descria cetatea Ninive ca fiind „cetatea vărsătoare de sânge, plină de minciună, plină de silnicie și care nu încetează să se dedea la răpire!” (Naum 3:1). Iar Domnul l-a trimis pe Iona tocmai la acest popor crud. Mai întâi, profetul a refuzat chemarea și a încercat să fugă spre vest, urcându-se într-o corabie care mergea la Tars. Probabil că fuga lui a fost motivată, printre altele, și de frica de asirieni.

La început, călătoria pe mare a fost fără probleme, dar Domnul a făcut să sufle un vânt puternic pentru a-l învăța pe Iona că nimeni nu se poate ascunde de El.

Iona a fugit de Dumnezeu, pentru că nu a vrut să facă voia Sa. Oamenii fug și astăzi de Dumnezeu din diverse motive. Unii fug pentru că nu vor să-L cunoască personal. Alții resping chiar și ideea de Dumnezeu și de mesaj din partea Sa. Motivele sunt variate, dar majoritatea fug de El ca să nu se mai simtă vinovați pentru viața pe care o trăiesc. *Dacă tot nu există o Ființă Supremă în fața căreia să fiu tras la răspundere, își spun ei, atunci de ce să nu fac tot ce-mi place?* Chiar și unii creștini refuză să răspundă atunci când Dumnezeu îi cheamă să facă un lucru pe care ei nu-l doresc, un lucru care este împotriva firii lor egoiste și păcătoase.

2. Citește Psalmii 139:1-12. Care este mesajul?

Suntem noi conștienți că Dumnezeu vede tot ce facem și ne cunoaște și gândurile sau încercăm să alungăm din mintea noastră acest gând? Ne-am obișnuit cumva atât de mult cu ideea aceasta, încât nu-i mai dăm importanță? Cum ar fi viața ta dacă ai fi permanent conștient că Dumnezeu îți știe toate gândurile?

Un martor îndărătnic

Domnul îl oprește pe Iona din fuga lui prin intermediul unei furtuni violente care amenință să distrugă corabia (Iona 1). În acest moment critic, corăbierii încep să strige după ajutor la zeii lor, înțelegând că furtuna nu putea fi decât un semn că unul dintre ei le stărnise mânia. Pentru a-l descoperi pe vinovat și a-l

determina să-și mărturisească fapta, hotărâsc să tragă la sorți. Fiecare dintre ei pune într-un vas o piatră sau o bucată de lemn după care să poată fi identificat. Apoi, vasul este scuturat până când sare afară din el o piatră. Sorțul cade pe Iona, iar el își mărturisește păcatele și le cere corăbierilor să îl arunce în mare.

Ce ne surprinde aici este că personajele pozitive sunt corăbierii, niște păgâni, și personajul negativ este Iona. Deși se închinau la mulți zei, corăbierii manifestă o mare teamă față de Domnul și se roagă Lui. De asemenea, manifestă compasiune față de slujitorul Domnului, străduindu-se din răspuțeri să vâslească pentru a ajunge pe uscat. În cele din urmă, se resemnează și îl aruncă pe Iona în mare, așa cum le ceruse el. Apoi, furtuna încetează, iar corăbierii Îi aduc Domnului o jertfă și Îi fac juruințe.

3. Ce spune Iona despre Domnul de care pretinde că se teme? De ce este semnificativ modul în care Îl descrie pe Dumnezeu aici? Iona 1:9. (Vezi și Apocalipsa 14:7; Isaia 42:5; Apocalipsa 10:6.)

Mărturisirea de credință a lui Iona în Domnul, Dumnezeul care a creat marea și uscatul, scoate în evidență inutilitatea tentativei profetului de a fugi de El. Încetarea imediată a furtunii după ce Iona a fost aruncat în mare este pentru corăbieri dovada că Domnul, în calitatea Sa de Creator, are stăpânire asupra mării. La această dovadă, ei Îi aduc închinare cu și mai multă teamă. Nu ni se spune cât a durat această nouă teamă și venerație față de Creator. Însă nu ne îndoim că au aflat ceva despre El din această experiență!

Mintea omenească poate cu greu să înțeleagă minunile din lumea înconjurătoare și cu atât mai puțin tot ce se află dincolo de simțurile noastre și de imaginația noastră. Ce îți descoperă Creatorul prin intermediul lucrurilor pe care le-a creat?

Psalmul lui Iona

După ce a fost aruncat în mare, Iona a fost înghițit de un peste mare trimis de Dumnezeu. În clipa aceea s-a gândit, probabil, că singura cale de a scăpa de misiunea pentru Ninive era moartea. Dar peștele (nu se spune că era o balenă) nu avea să-i aducă moartea, ci avea să-i scape viața. Spre deosebire de Iona, peștele a răspuns cu promptitudine și supunere la poruncile Domnului (Iona 1:17; 2:10).

Providența lui Dumnezeu a acționat aici într-un mod uluitor și, orice ar spune oamenii, Domnul Isus a făcut referire la experiența lui Iona, confirmând astfel autenticitatea ei, atunci când a vorbit despre moartea și învierea Sa (Matei 12:40).

4. Citește Iona 2 – capitol numit și „Psalmul lui Iona”. Despre ce vorbește el aici? Ce a învățat din această experiență? Ce principii spirituale putem desprinde din acest capitol?

Psalmul lui Iona este un psalm de laudă la adresa lui Dumnezeu pentru că l-a scăpat din adâncurile mării. Este singurul fragment poetic din carte. Iona rememorează rugăciunea după ajutor pe care a înălțat-o în timp ce se afunda în apa mării, știind că se afla în fața morții. Odată salvat și conștient de intervenția lui Dumnezeu, el Îi aduce mulțumiri. Imnul acesta ne arată că Iona era familiarizat cu imnurile biblice de laudă și mulțumire.

Angajamentul pe care și l-a luat Iona în urma experienței a constat, probabil, din aducerea unei jertfe de mulțumire. El și-a exprimat recunoștința pentru faptul că, deși merita moartea, Domnul S-a purtat cu el cu o milă extraordinară. Deși fusese neascultător, Iona se considera încă loial lui Dumnezeu, pentru că nu ajunsese să se închine înaintea altor dumnezei. Oricât de multe defecte de caracter ar fi avut, acum era hotărât să asculte chemarea și să fie credincios.

Uneori este nevoie de o experiență grea ca să ne deschidem inima înaintea Domnului și să recunoaștem că El este singura noastră speranță, singura noastră mântuire. Gândește-te la o experiență în care ai văzut în mod clar intervenția Domnului în viața ta. De ce uităm atât de ușor modul, poate chiar miraculos, în care Domnul ne-a condus în viață?

Misiune încheiată cu succes

După această experiență extraordinară, Dumnezeu îi poruncește iarăși lui Iona să meargă la Ninive și să vestească acolo cuvântul Său. De data aceasta, el ascultă imediat. În mesajul de avertizare (Iona 3:1-4), el folosește unele cuvinte care ne aduc aminte de distrugerea Sodomei și a Gomorei (Geneza 19). Însă, în textul original ebraic, cuvântul „nimicită” (vezi Geneza 19:21,29; Iona 3:4) din avertizarea lui Iona poate avea și sensul de „prefăcută în altceva sau transformată” (Exodul 7:17,20; 1 Samuel 10:6). Avertizarea divină nu a rămas fără rod.

Cea mai mare realizare din toată lucrarea profetică a lui Iona este pocăința cetății Ninive. După corăbieri, locuitorii din Ninive, oameni care nu fac parte din poporul lui Dumnezeu, se întorc la Dumnezeu în urma interacțiunii cu mesagerul Său nedesăvârșit. Rezultatele sunt uimitoare. Locuitorii din Ninive se smeresc înaintea Domnului, se acoperă cu saci, își pun cenușă pe cap și postesc, semne ale pocăinței și ale întristării.

5. Citește Matei 12:39-41 și 2 Cronici 36:15-17. Ce ne spun aceste versete despre importanța pocăinței?

Imaginea frapantă a puternicului monarh asirian acoperit cu sac și cenușă în semn de smerire înaintea lui Dumnezeu este o muștrare puternică pentru mulți dintre regii mândri din Israel și, totodată, pentru locuitorii lui care au respins în mod repetat chemările profeților la pocăință. Datorită accentului pe care îl pune pe harul și pe iertarea lui Dumnezeu, cartea lui Iona era citită de poporul evreu în fiecare an în momentul culminant al Zilei Ispășirii, ocazie în care se sărbătorea iertarea păcatelor.

„Dumnezeul nostru este un Dumnezeu al milei. El Se poartă cu îndelungă răbdare și cu multă îndurare cu aceia care calcă Legea Sa. Și totuși, în vremea noastră, când oamenii au atât de multe ocazii de a se familiariza cu Legea divină, așa cum este ea descoperită în Scrierile Sfinte, marele Conducător al universului nu poate privi cu vreo urmă de satisfacție spre orașele nelegiuite în care domnesc violența și crima. Dacă oamenii din aceste orașe s-ar pocăi așa cum s-au pocăit locuitorii din Ninive, ar fi vestite mult mai multe solii precum cele date de Iona.” – Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 18 octombrie 1906

6. Citește Iona 3:5-10. Ce ne spun aceste versete despre principiile pocăinței adevărate? Cum putem aplica aceste principii la viața noastră?

Un om iertat, dar neiertător

7. Citește Iona 4. Ce lecții importante trebuia să învețe Iona? Cum își manifestă el ipocrizia în această situație?

În capitolul 4, descoperim câteva lucruri la care nu ne-am aștepta din partea unui profet. Iona preferă să moară decât să accepte ca Dumnezeu să manifeste har și milă față de Ninive. Când a fost scăpat de la moarte, s-a bucurat foarte mult (Iona 2:7-9), dar acum, când locuitorii cetății Ninive sunt iertați, preferă să moară (Ioan 4:2,3).

Biblia așează caracterul lui Dumnezeu în opoziție cu caracterul lui Iona, afirmând că El nu dorește moartea păcătosului (Ezechiel 33:11). Iona și compatrioții săi se bucuraseră de îndurarea lui Dumnezeu față de poporul Israel, dar ar fi vrut ca dușmanii lor să aibă parte numai de mânia Sa. În cartea lui Iona, această împietrire a inimii este muștrată aspru.

8. Ce lecții ne putem însuși din greșelile lui Iona? Cum este afectată mărturia noastră de prejudecățile pe care le nutrim?

Cartea lui Iona este într-adevăr, așa cum s-a afirmat, un ghid despre cum să nu fii profet. Iona a fost un profet cu un spirit răzvrătit care inversase prioritățile. El nu și-a putut controla dorința de răzbunare. Era îngust la minte și mândru. În loc să se bucure de harul lui Dumnezeu față de Ninive, Iona, pentru că era egoist și mândru, s-a supărat.

În ultima sa replică din carte, Iona își exprimă dorința de a muri (Iona 4:8,9). Dar ultimele cuvinte ale lui Dumnezeu sunt o afirmare a harului Său nemăsurat, o afirmare a vieții.

Cartea lui Iona are un final deschis. În ultimele versete, cititorului îi este adresată o întrebare importantă, la care autorul nu oferă răspuns: Schimbarea miraculoasă a atitudinii locuitorilor cetății Ninive a fost oare urmată de o schimbare radicală de caracter?

În istoria lui Iona există multe lucruri dificil de înțeles cum ar fi de exemplu, comportamentul lui. Totuși lecția cea mai clară pe care ea o transmite este aceea că harul și iertarea lui Dumnezeu sunt mult mai mari decât harul și iertarea omului. Ce putem face pentru a fi mai îndurători și mai iertători cu cei care nu merită milă și iertare?

Studiu suplimentar

Citiți paragrafele de mai jos și discutați despre clarificările pe care ele le aduc mesajului transmis de cartea lui Iona.

„Oricând sunt în nevoie, copiii lui Dumnezeu au privilegiul prețios de a apela la ajutorul Său. Nu contează dacă locul unde se află este nepotrivit, căci urechea milei lui Dumnezeu este deschisă la strigătul lor. Oricât de pustiu și de întunecat ar fi locul acela, el va fi transformat într-un adevărat templu de către copilul lui Dumnezeu aflat în rugăciune.” – Ellen G. White, *Comentariul biblic AZȘ*, vol. 4, p. 1003

„Tulburat și umilit, neînstare să înțeleagă planul lui Dumnezeu în cruțarea cetății Ninive, Iona adusese totuși la îndeplinire însărcinarea dată de a avertiza cetatea cea mare. Și, cu toate că evenimentul prezis nu a avut loc, solia de avertizare era întru totul venită de la Dumnezeu. Ea a adus la îndeplinire scopul pe care Dumnezeu l-a avut în plan. Slava harului Său a fost descoperită printre păgâni.” – Idem, *Profeți și regi*, p. 272, 273

Întrebări pentru discuție

1. Cartea lui Iona ne învață că Dumnezeu are stăpânire deplină asupra naturii. Imaginează-ți că un prieten de-al tău a pierdut un membru al familiei în urma unui dezastru natural. Cum îi poți explica faptul că Dumnezeu este încă la cârma lumii noastre, în ciuda dezastrurilor naturale care produc atâtea pagube și care curmă atâtea vieți omenești?
2. Citește ultimul verset din Iona. Ce ne spune el despre responsabilitatea noastră de a duce Evanghelia în toate colțurile lumii?
3. În parabola robului nemilostiv (Matei 18:21-35), Isus Îl compară pe Dumnezeu cu un împărat care și-a anulat hotărârea de a-l ierta de datorie pe un sclav și l-a aruncat în închisoare. Își anulează vreodată Dumnezeu iertarea? Unii creștini susțin cu tărie că El nu-Și anulează iertarea. Ce poziție are biserica noastră față de acest subiect? Care sunt argumentele?
4. Pentru mulți oameni din societatea secularizată, ideea ca un om să fie înghițit de viu și să trăiască într-un „pește mare” pare să fie greu de luat în serios. Totuși, după cum menționam mai devreme, Isus a depus o mărturie clară despre veridicitatea acestei istorii. Cum ne ajută istoria lui Iona să înțelegem cât de îngustă și de limitată este, de fapt, concepția că nu există supranatural în realitate?